

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Dagmar Nygrínové a soudců JUDr. Marie Turkové a JUDr. Petra Průchy v právní věci žalobkyně: **M. U.**, zast. Mgr. Milanem Chytilém, advokátem, se sídlem Brno, Česká 12, proti žalovanému: **Obvodní báňský úřad v Trutnově**, se sídlem Trutnov, Horská 5, za účasti: **1. O. s. S. s. a ž., a. s.**, zast. JUDr. Ivanou Kolerovou, Ph.D., advokátkou, se sídlem v Pardubicích, Závodu Míru 1828, **2. O. Š., K.**, v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 20. 12. 2004, č. j. 4641/04/Dv/Lá, o kasační stížnosti žalobkyně proti usnesení Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 29. 11. 2005, č. j. 30 Ca 28/2005 – 86,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e o d m í t á .**
- II.** Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Ve věci vedené u Krajského soudu v Hradci Králové podala žalobkyně návrh, aby její žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 20. 12. 2004, č. j. 4641/04/Dv/Lá, byl přiznán odkladný účinek ve smyslu § 73 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“). Současně podala návrh na vydání předběžného opatření, kterým by zúčastněná osoba – O. s. S. s. a ž., a. s., byla zavázána povinností zdržet se výkonu hornické činnosti – otvírky, přípravy a dobývání výhradního ložiska v DP C. aj., dále trhacích prací velkého rozsahu při této činnosti a rovněž trhacích prací (nikoliv velkého rozsahu) při této činnosti do doby pravomocného ukončení soudního řízení.

Krajský soud v Hradci Králové napadeným usnesením zamítl návrh žalobkyně na přiznání odkladného účinku žaloby a současně zamítl též její návrh na vydání předběžného opatření. Připomněl ustanovení § 73 odst. 2 s. ř. s., podle něhož soud přizná na návrh žalobce po vyjádření žalovaného žalobě odkladný účinek tehdy, jestliže by výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí znamenaly pro žalobce nenahraditelnou újmu, přiznání odkladného účinku se přitom nedotkne nepřiměřeným způsobem nabytých práv třetích osob a není ani v rozporu s veřejným zájmem, a dovodil, že v dané věci se žalobkyni nepodařilo prokázat splnění první z uvedených podmínek, tj. možný vznik nenahraditelné újmy. Zůstala totiž pouze u tvrzení, že by výkon hornické činnosti a trhacích prací mohl ovlivnit nepříznivě stavy podzemních a povrchových vod natolik, že by to vedlo ke škodám na lesních porostech,

míněno zřejmě v důsledku jejich uschnutí. Žádné konkrétní důkazy v tomto směru však žalobkyně nepředložila. Z jejího tvrzení se podle názoru krajského soudu nedalo ani dovodit, že by taková situace již nastala, neboť vše zůstalo toliko v rovině obecných obav z budoucího vývoje. Ani z vyjádření žalovaného nebylo možno dovodit, že by v dané lokalitě v současné době docházelo k odumírání lesních porostů vlivem poklesu spodních vod nebo že by taková hrozba byla aktuální. Z obsahu správního spisu, mj. též z rozhodnutí vodoprávního úřadu, krajský soud ověřil pravdivost tvrzení žalovaného o stanovení podmínek pro sledování hladin podzemních vod a povrchových vod v říčce N. Krajský soud dovodil, že lze vycházet z úvahy, že pokud by k problémům naznačeným žalobkyní začalo docházet, měly by příslušné dotčené orgány státní správy při správném výkonu své činnosti takovou situaci ihned zachytit a přijmout příslušná opatření. Uzavřel, že nebylo v přezkoumávané věci spolehlivě prokázáno, že by výkon nebo jiné právní následky žalobou napadeného rozhodnutí znamenaly pro žalobkyni nenahraditelnou újmu. Dovodil, že za této situace již nemusel zkoumat případné naplnění dalších zákonných podmínek a návrh na přiznání odkladného účinku žalobě zamítl.

Krajský soud v Hradci Králové současně odmítl návrh žalobkyně na vydání předběžného opatření s tím, že o návrhu na vydání takového opatření zcela shodného znění rozhodl již negativně usnesením ze dne 12. 10. 2005, č. j. 30 Ca 28/2005 – 67, takže ve věci nastala překážka věci rozhodnuté. Proto musel být návrh odmítnut podle § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s.

Stěžovatelka podala kasační stížnost proti výroku I. napadeného usnesení krajského soudu, tedy proti výroku, jímž byl zamítnut její návrh na přiznání odkladného účinku žalobě. Připomněla, že samotnou žalobou se domáhá zrušení rozhodnutí Obvodního báňského úřadu, č. j. 4641/04/Dv/Lá, kterým se vydalo povolení k těžbě a trhacím pracem velkého a malého rozsahu v Dobývacím prostoru C. a J., který obklopují lesy ve vlastnictví stěžovatelky, a to z toho důvodu, že se stěžovatelkou nebylo v předmětném správním řízení jednáno jako s účastnicí, přestože podle ustanovení zákona č. 61/1988 Sb. (horní zákon) je účastníkem řízení o povolení hornické činnosti žadatel, investor, vlastník důlního díla, ale i občané, jejichž práva a právem chráněné zájmy nebo povinnosti mohou být povolením dotčeny, jakož i obec, v jejímž územním obvodu má být hornická činnost vykonávána. Dovojuje, že jako vlastnice přilehlých pozemků je takovou dotčenou osobou, a proto podala žalobu a posléze též návrh na vyslovení jejího odkladného účinku. Má za to, že Krajský soud v Hradci Králové tento návrh neprávem zamítl, když sám zmiňuje „možný vznik“ nenahraditelné újmy, přičemž již samotná možnost vzniku nenahraditelné újmy, resp. její prokázání ze strany stěžovatelky, je splněním prvního ze tří předpokladů pro přiznání odkladného účinku žaloby. Poukazuje na stejný názor Vrchního soudu v Praze, který ve svém rozhodnutí, publikovaném ve Sbírce soudních rozhodnutí ve věcech správních – časopis Správní právo č. 161/1997 Sb., vyslovil názor, že „pro odložení vykonatelnosti napadeného správního rozhodnutí postačí, že tu jsou okolnosti, z nichž lze dovodit, že k závažné újmě by mohlo dojít; soud nezjišťuje, zda při výkonu rozhodnutí k újmě dojde či nikoliv.“ Stěžovatelka poukazuje na to, že hrozbu nenahraditelné újmy potvrzují i stanoviska dotčených orgánů správního řízení, která obsahují povinnost jednak sledování hladiny podzemních vod a jednak nutnost přerušit těžbu a přijmout nápravná opatření v případě, že k poklesu hladiny opravdu dojde. Možnost narušení hladiny podzemních vod tedy jednoznačně vyplývá z obsahu stanovisek dotčených orgánů. Soud přitom považuje tuto skutečnost za prokázanou, jak tvrdí v odůvodnění svého rozhodnutí. Je-li tedy možné, aby došlo k narušení hladiny podzemních vod povrchových, je tím prokázána i možnost vzniku nenahraditelné újmy pro stěžovatelku. Narušením vodního režimu podzemních vod přitom nepochybně dojde k negativnímu zásahu lesního porostu

v takovém rozsahu, který lze jen stěží zhojit nápravným opatřením, a i kdyby to bylo možné, trval by proces nápravy několik let. Připomíná, že právní institut přiznání odkladného účinku žalobě vychází ze zásady prevence a měl by tedy být instrumentem, s jehož pomocí lze předcházet škodám jako takovým. Nelze tudíž argumentovat, jak to učinil krajský soud, že by v případě způsobené škody byl dotčený orgán povinen takovou situaci zachytit a přijmout příslušná opatření; tato argumentace sama o sobě popírá zásadu prevence a spoléhá se na zmírnění účinků již způsobené škody, a tedy nápravu ex post. Dodává, že rozhodnutí Obvodního báňského úřadu soustavně ohrožuje vlastnické právo stěžovatelky, která se domnívá, že hrozbu nenahraditelné újmy prokázala a soud tuto otázku nesprávně právně posoudil. Navrhuje, aby Nejvyšší správní soud vydal rozsudek, ve kterém by zrušil napadené rozhodnutí Krajského soudu v Hradci Králové a věc mu v tomto rozsahu vrátil k dalšímu řízení.

Nejvyšší správní soud se důvody kasační stížnosti nemohl zabývat, neboť jde o kasační stížnost nepřipustnou. Podle ustanovení § 104 odst. 3 písm. c) s. ř. s. je nepřipustná kasační stížnost směřující proti rozhodnutí, které je podle své povahy dočasné. Rozhodnutí o odkladném účinku žalobě jako procesní institut je zcela nepochybně svou povahou rozhodnutím dočasným, neboť má pouze omezené trvání; přiznáním odkladného účinku žalobě se pozastavují účinky napadeného rozhodnutí správního orgánu do skončení řízení před soudem (§ 73 odst. 3 s. ř. s.). V tomto smyslu jde o stejný důsledek, který sebou přináší aplikace § 38 odst. 4 s. ř. s., o předběžném opatření, jež zaniká nejpozději dnem, kdy se rozhodnutí soudu, jímž se řízení končí, stalo vykonatelným. Obdobně i toto usnesení lze i bez návrhu zrušit (§ 73 odst. 4 s. ř. s.), ukáže-li se v průběhu řízení, že pro jeho přiznání nebyly důvody, nebo že tyto důvody v mezidobí odpadly. Z toho vyplývá, že není-li takové rozhodnutí zrušeno soudem, zaniká z moci zákona.

Soudní řád správní celé ustanovení § 104, v němž jsou zakotveny důvody nepřipustnosti kasační stížnosti, koncipuje natolik jednoznačně, aby nevznikaly žádné pochybnosti o jeho správné aplikaci; kasační stížnost považuje za nepřipustnou ve věcech volebních, věcech týkajících se nákladů řízení, toliko důvodů rozhodnutí, opětovného rozhodnutí krajského soudu po zrušení věci Nejvyšším správním soudem, vedení řízení, absence důvodů uvedených v § 103 s. ř. s., důvodů dříve neuplatněných a konečně též rozhodnutí povahy dočasné. Z uvedeného výčtu je zřejmé, že zákonodárce neposkytuje kritéria pro další konkretizaci důvodů podle zvláštních okolností případu. Z hlediska právní teorie i soudní praxe je zcela zřejmé, co se míní rozhodnutím dočasné povahy. Dočasnou povahu má nejen shora připomenuté rozhodnutí o přiznání odkladného účinku žaloby, ale i rozhodnutí, jímž byl, jako v případě stěžovatelky, návrh na přiznání odkladného účinku žalobě zamítnut. I zamítavé rozhodnutí totiž má toliko dočasnou povahu, aniž by jakkoliv předjímalo postup soudu při rozhodování o věci samé (srov. např. rozhodnutí Nejvyššího správního soudu vydané pod sp. zn. 1 Ans 23/2003); bude trvat do doby vydání rozhodnutí Krajského soudu v Hradci Králové ve věci samé. Je na tomto soudu, aby pokračoval v řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu, tj. Obvodního báňského úřadu v Trutnově, jímž bylo vydáno povolení k těžbě a trhacím pracem v Dobývacím prostoru C. a J. Nejvyššímu správnímu soudu přitom s ohledem na nepřipustnost kasační stížnosti nepřísluší hodnotit věcnou správnost nejen rozhodnutí uvedeného správního orgánu, ale ani napadené usnesení Krajského soudu v Hradci Králové, č. j. 30 Ca 28/2005 – 86, ze dne 29. 11. 2005 v rozsahu, jímž bylo kasační stížností napadeno. Z důvodů výše vysvětlených musela být totiž kasační stížnost podle § 104 odst. 3 písm. c) s. ř. s. odmítnuta pro nepřipustnost.

Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 3 ve spojení s § 120 s. ř. s., podle něhož žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, jestliže kasační stížnost byla odmítnuta.

P o u ě n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 6. června 2006

JUDr. Dagmar Nygrínová
předsedkyně senátu